

GERARD BERINE

Hogyan tovább?

Átmentem Jackie-hez úgy, ahogy általában át szoktam menni hozzá: kopogás nélkül, a hátsó ajtón keresztül a konyhába. Épp úgy, ahogy ő is át szokott jönni hozzám. Közvetlen szomszédok voltunk, és barátok. A barátoknak pedig, ahogy egymás közt mindig mondogattuk, sürgősen kopogással vesződniük.

Jackie a tűzhelynél állt; éppen egy nyeles lábost emelt le az első gáزرózsáról, és pont olyan pucér volt, mint aznap, mikor a világra jött. A tej, mint valami reklámban, nagy, krémes buborékokban futott végig az edény oldalán. Lépteimet meghallva Jackie ösztönösen hátrafordult, és ott állt velem szemben anyaszült meztelen; nem is próbálta elrejteni szemérmét. Ha csak a másodperc tört részéig is alkalma lett volna gondolkodni, nem fordult volna felém; elfordult volna. Ismerem Jackie-t, és tudom, hogy pontosan ezt tette volna. De nem volt ideje gondolkodni. Hangot hallott a háta mögül, és valami reflex, valami ösztön a távoli, primitív múltból, mikor az emberek még ruhát sem viseltek, arra készítette, hogy csupasz sarkain fűgén megpördüljön a hideg csempepadlón, és szembe nézzen velem. Ugyanez az ösztön súghatta neki, hogy mereven eltartsa magától a lábost, nehogy a forró tej meztelen bőrére fröccsenjen.

Azt hiszem, hátat kellett volna fordítanom neki, de mikor már ott állt velem szemben, és láttam mindent, amit csak látni lehetett, mindketten rájöttünk, ehhez már túl késő. Jackie nem mozdult; száját lefityesztette; ajkai szorosan fogsorához simultak, és szomorú beletörődés ült ki az arcára. Úgy festett, mint aki elutazása előtt elfelejti becsukni a földszinti WC-ablakot, és hazatérve felfedezi, hogy a macska beszabadult, és felfalta az aranyhalat.

Sértő lett volna, ha akkor elfordulok; mindkettőnkben csak még inkább tudatosította volna meztelenségét. Még annál is rosszabb lett volna, ha tüzetesen szemügyre veszem minden egyes testrészét. Hirtelen azon kaptam magam, hogy számmal az ő szomorú arckifejezését utánzom. Felhúzta a szemöldökét, amitől ráncok gyűltek a homlokára.

– És most mi lesz? – kérdezte.

Még egy darabig állt ott edénnyel a kezében, mely elrejtette szemem elől jobb melle alsó részét. Én meg a zsugorodó tejbuborékokra meredtem, amint lufik módjára pukkadtak szét, és csúsztak le az edény zománcos oldalán.

Megráztam a fejem. Részben a kérdésre adott válaszként, részben, mert nem tudtam, mi mást tehetnék.

Aztán Jackie lassan visszafordult a tűzhely felé, és letette a lábost az egyik hideg gáزرózsára. Bár az edény már a tűzhelyen nyugodott, furcsa mód még mindig a nyelvébe kapaszkodott. Mindkét farpofája libabőrös volt. Két halvány pöszmétére emlékeztettek. Oldalra biccentette a fejét; fekete haja átlendült a bal vállán, majd ott ismét megállapodott.

– Talán fel kéne öltöznöm – szólalt meg. Felém fordította az arcát, és erőtellenül elmosolyodott. – Van egy kis meleg tej, ha szeretnél egy pohárral.

A konyhaasztalnál ültünk, és ittuk a forró tejet. Jackie fehér pamutpólót és farmert vett föl. Az ablakon beáramló éles napfény megvilágította. Átsütött vékony fehér pólóján, és kirajzolta az alatta lévő fehér melltartó vonalát. Elkaptam róla a tekintetemet.

Jackie felnézett, és szélesen mosolygott, megvillantva csillogó fehér fogait.

– Hát, most már láttad – mondta.

Kortyoltam egyet a tejből. Még mindig túl meleg volt; megégette a nyelvem hegyét. Úgy jött le az egész, mintha azt gondolta volna, hogy én mindig is arra vágytam, hogy őt végre ruha nélkül láthassam, bár nem hiszem, hogy valóban így is értette, inkább csak úgy érezte, mondania kell valamit.

– És mi a véleményed?

Ez megint úgy hangzott, mintha azt várná, hogy dicshimnuszokat zengjek a testéről, persze tudtam, hogy ismét egyáltalán nem úgy gondolja.

Megvontam a vállam.

– Barátok vagyunk – mondtam. – Nem számít.

Bólintott.

– Tudom. Igazad van.

Szájához emelte a poharát. A forró gőz úgy gomolygott arca előtt, mintha mindjárt sűrű köd borítaná be. Visszatette a poharat az asztalra; a gőz aprócska hálóként fonódott szempilláira. – Lehet, hogy ez a legjobb dolog, ami történhetett velünk, nem igaz?

– Lehet – válaszoltam. Ekkor éreztem meg ajkam felett a tejbajuszt, és mielőtt észbe kaphattam volna, már le is nyaltam a nyelvemmel, csak utána eszmélve rá, hogy ez most mennyire ízléstelenül hathatott.

Az ok, amiért beugrottam Jackie-hez, mindenekelőtt az volt, hogy meginvitáljam egy koncertre a városházába. A Nemzeti Zenekar néhány tagja Beethoven-kamarazénével turnézott. Nem olyasvalami volt, amiért akármelyikünk is nagyon oda lett volna, de próbáltunk művelődni. Mindketten úgy éreztük, hogy egy bizonyos mennyiségű kultúra hiányzik az életünkben, és lelkesen igyekeztük behozni a lemaradást, hisz tudtuk, mi sem fiatalodunk már.

Korábban is töltöttünk együtt közös estéket; élveztük egymás társaságát. Ezúttal meg is vettem előre a jegyeket, most azonban már nem voltam biztos benne, hogy felajánljam-e őket. Egyszerűen nem tűnt helyénvalónak, mint ahogy az sem, hogy már elég hosszú ideje üldögéltünk szótlánul.

Ha nem tudtam, mit mondjak Jackie-nek, általában Tomról kérdeztem: hogy most éppen járnak-e. Már vagy négy éve volt együtt vele egy olyan „se veled-se nélküled” kapcsolatban, ahogy ő nevezte. Tom nagyon kedvelte őt; ehhez nem fért semmi kétség. Egy alkalommal még a kezét is megkérte. Ekkor vette kezdetét kapcsolatuk első „se veled” korszaka. Jackie felnevetett, mikor Tom feleségül kérte, pedig egyáltalán nem állt szándékában. Inkább csak így próbálta zavarát leplezni, és ezt később többször el is mondta Tomnak, akit, bár tudta, hogy Jackie nem hazudik, néha mégis dühített a dolog.

Jackie is nagyon kedvelte Tomot, csak éppen nem gondolta, hogy ő is képes lenne annyira szeretni, mint ahogyan Tom szereti őt, és ez nyugtalanította. Úgy gondolta, nem lenne tisztességes Tommal szemben. Valójában azt kívánta, bárcsak képes lenne őt jobban szeretni.

– Nem tudom megmondani, mi a különbség kettőnk érzelmei között – mondta –, de az eltérés szinte kézzel fogható; kétségkívül ott van, és nem fog csak úgy magától felszívódni.

Mikor Tomról beszélt nekem, mindig úgy viselkedett, mintha Tom akár a szomszéd szobában is lehetne, mintha hallhatná minden szavát. Ilyenkor egy kicsit fel is emelte a hangját, mintha csakugyan ez lett volna a szándéka.

Én is kedveltem Tomot. Jó ember volt. Tudtam, hogy viszontkedvel, mégis, mikor beszélgettünk, soha nem jutottunk túl a bájcsvevényen. Meg sem próbáltuk. Nehéz lett volna megmondani, hova vezetett volna, ha mégis megtesszük. Természetesen soha sem töltöttünk együtt egyetlen egy estét sem, és soha senki még csak fel sem vetette az ötletet.

– Mióta is ismerjük mi egymást, Jim? – Jackie úgy tartotta poharát két kezében, mint ahogy rémületünkben arcunkat temetjük közéjük.

Gondolkodni kezdtem. Megpróbáltam felidézni, mikor is találkoztunk először.

– Már vagy nyolc, kilenc éve – válaszoltam. – Nem sokkal azután, hogy beköltöztél. Valami baj volt nálad az árammal, és átjöttél, hogy tudok-e segíteni.

– És persze nem tudtál.

– Egyáltalán nem. – Töltöttem magamnak még egyet, és az asztalra helyeztem a poharat. A tejet néztem, amint egy fordított U-alakú csepp lassan lecsúszott a pohár oldalán, olyan nyomot hagyva, mint egy téli reggelen a meleg lehelet a hideg ablaküvegen.

– Tehát mikor is volt? – kérdeztem. – Pontosan mennyi idő is telt el, mióta beköltöztél?

Jackie vállat vont. – Nem tudom. Nyolc vagy kilenc.

Nevettem. – Akkor beletrafáltam.

Jackie épp csak elmosolyodott. Néha nem vette a humoromat, csupán udvariasan elviselte. Átfutott rajtam, hogy lehet az, hogy nem tudja pontosan, mikor költözött be. Azt hittem, mindenki emlékszik az ilyesmire. Aztán meg arra gondoltam, hogy biztosan vannak sokkal fontosabb dolgok is egy költözés körül, minthogy valaki az agyába vésse a dátumát. Jackie azért költözött ide, hogy pontot tegyen egy hosszú kapcsolat végére, mely már az utolsókat rúgta, de csak nem akart megszakadni. Azt mondta, valamelyiküknek már lépnie kellett.

– Ez meglehetősen hosszú idő – sóhajtotta Jackie –, miközben rám nézett. – A világon mindenkinél többet tudhatsz rólam.

Valahol félúton, a mellkasom tájékán különösen erősen éreztem a lecsúszó utolsó korty tej melegét.

– Te is sokat tudsz rólam – mondtam.

– Többet, mint bárki más? – kérdezte.

Bólintottam. Ez volt az igazság. Jackie-nek mindenféle dolgot elmondtam. Dolgot, amiket az ember általában nem mond el másnak, hacsak nem részeg, vagy nem fizet azért, hogy meghallgassák.

Jackie végzett a tejjel, aztán felállt, és üres poharát a mosogatóhoz vitte. Farmerja kopott volt és szűk. Úgy állt rajta, mintha második bőre volna. Hátsója feszes formáját vizslattam, és eszembe jutott, hogyan lúdbőrözött nemrég. A fény megint átsütött pólóján, és újra megmutatta alatta a melltartót. Tisztán emlékeztem még csupasz mellei alakjára is, de ezek az emlékek nem idézték fel bennem azt a Jackie-t, akit ismertem. Olyan volt, mintha egész végig egy idegent bámultam volna. És most, mikor a mosogató fölé hajolva láttam, amint épp kifelé bámul a konyhaablakon szűk farmerban és majdhogynem átlátszó pólóban, már nem tudtam, kit is nézek valójában. Jackie-t? Vagy csupán egy emléket? Valakit, akit a képzeletem szült? Vagy valakit, aki soha nem is létezett?

Villámgyorsan fordult el a mosogatótól.

– Vedd le a ruhádat, Jim – mondta.

Ránéztem. Tényleg komolyan gondolta. Tényleg azt akarta, hogy levetkőzzek. Először meg akartam kérdezni, hogy miért, de valami legbelül már megsúgta a választ. Tudtam, hogy ezt meg kell tennem neki. Tudtam, hogy a barátságunk megérdemel ennyit, hogy valójában ezen áll vagy bukik.

Felhörpintettem a maradék tejemet, mintha csak egy whiskey-t húztam volna le, és felálltam. Kitértem az ingem a farmeromból, és letről felfelé elkezdtem kigombolni. Levettem, majd a szék támlájára terítettem. Aztán kibújtam szürke pamuttrikómból. Lerúgtam a cipőmet, és levettem a zoknit is. Jackie a mosogatónak támaszkodott. Figyelmesen nézett. Még mindig komolynak tűnt; mintha valami érdekesítő dokumentumfilm menne a tévében, melytől azt reméli, hogy még hasznára válhat.

Kicsatoltam az övemet. Kigomboltam a felső gombot, és lehúztam a zipzárt. A farmer szárait letürtem egészen a térdemig, majd lehúztam őket; egyiket a másik után. Aztán a boxeralsóm gumírozott derekába nyomtam hüvelykujjaim, és letoltam. A többi ruhám tetejére tettem, majd megálltam Jackie előtt. Nem mozdult. Nem szólt egy szót sem. Arcizma sem rándult. Nem voltam zavarban, és nem éreztem magam kényelmetlenül sem, csak egy kissé unatkoztam, mint mikor egy orvosi vizsgálat végére vár az ember.

Még néhány pillanatig álltam ott, aztán kinyújtottam a kezem, felkapkodtam a ruháimat a székről, és elkezdtem öltözködni.

Mielőtt elmentem, megemlítettem a koncertjegyeket.

– Mikor lesz? – kérdezte.

– Holnap este.

– Szeretnék menni – mondta. – Nem járunk eleget. De már programom van Tommal. Nem lenne tisztességes most lemondani.

– Nem, persze – feleltem. – Nem is várom tőled. Lesz még alkalmunk bőven. Ez a Kultúrnyavaja nem megy sehova. Nélkülünk aztán nem!

Jackie nevetett. Megfordultam, hogy megyek.

Orfikus napi teendők

- Kösz a tejet – mondtam még.
- Szívesen – mosolygott. Nagyon szép volt.
- Jó kis délután volt, nem de?
- Az volt – feleltem. – Nagyon jól éreztem magam.

Kinyitottam az ajtót, és kiléptem az udvarra. Még visszamosolyogtam rá az ablakon keresztül, és ekkor ötlött fel bennem, hogy mi valójában mindig jól érezzük magunkat együtt, és hogy ez az egyik dolog, amiért Jackie-t leginkább szeretem.

Maczák Zsuzsanna fordítása

Gerard Beirne 1962-ben született Tipperary-ban, az Ír Köztársaságban. Tanulmányait a dublini Trinity College-ban és a Kelet-Washingtoni Egyetemen folytatta, ahol mesterdiplomát szerzett kreatív írásból. 1996-ban elnyerte a *Sunday Tribune*-Hennessy új íróknak járó díját. A fordítás alapjául a szerző alábbi antológiájában megjelent műve szolgált: *Phoenix Irish Short Stories*. Ed. David Marcus. London: Phoenix House, 1998.